Uimavesidirektiivin toimeenpano Suomessa

Johtaja
Jari Keinänen
Sosiaali- ja terveysministeriö

Jätevedet ja hygienia -iltaseminaari, 14.1.2010

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Direktiivi uimaveden laadun hallinnasta (2006/6/EY)

- Direktiivin toimeenpano Suomessa
  - Terveydensuojelulaki (763/1004), TSL
    - STM:n asetus (177/2008) yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta
      - Soveltamisopas
    - STM:n asetus (354/2008) pienten yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta

Mitä uutta edelliseen direktiiviin verrattuna?

- Laatuluokitus
  - otetaan huomioon neljän vuoden valvontatutkimukset
  - mikrobiologiset parametrit
    - *E. Coli*
    - Enterokokit
  - toimenpiderajat
- Uimavesien riskinarviointivelvollisuus (Uimavesiprofiili)!!
- Uimakausi

Mikä ihmeen rohviili?

- Uimarannan riskinarviointi
- jonka laativat uimarannan omistaja tai haltija sekä kunnan terveydensuojeluviranomainen yhteistyössä.
  - ympäristönsuojeluviranomaisen asiantuntemus mukaan tarvittaessa
- Tehdään kaikille asetuksen soveltamisalaan kuuluville yleisille uimarannoille
- Pitää olla tehtynä uimakaudelle 2011, mutta aikaisemminkin saan rohviloitua

Uimavesiprofiilin sisältö

- Uimaveden maantieteelliset, fysikaaliset ja hydrologiset ominaisuudet. Muut pintavedet, jotka voivat vaikuttaa uimaveden laatuun => uimaveden yleinen kuvaus
- Tiedot uimaveden laatuun ja/tai uimareiden terveyteen vaikuttavista tekijöistä
- Tiedot mahdollisesta lyhytkestoisesta saastumisesta
- sinilevien esiintyminen, makrolevien esiintyminen
- Uimaveden laadun valvonta
- muut tiedot (yhteystiedot jne)

Uimaveden yleinen kuvaus

- Maantieteelliset sijaintitiedot (kunta, uimarannan nimi, osoitetiedot, koordinaatit), kartta, valokuvat(t)
- Uimarannan kuvaus (vesityyppi, hiekka-, kallio-, kivikkoranta tms., veden syvyyden vaihtelut, joen vesiuoman leveys, uimarannan pohjan laatu) ja rantavyöhykkeen kuvaus (hiekkaranta, nurmikenttä tms. ja rantakasvillisuus)
- Uimaveden fysikaaliset (uimaveden lämpötila, näkösyvyys, sameus- ja väriolosuhteet) ja hydrologiset ominaisuudet (virtaukset, pinnan taso, veden viipymä, yhteys pohjaveteen ja muihin vesistöihin)

Uimaveden yleinen kuvaus

- Vallitseva tuulen suunta sekä sateiden ja tuulen suunnan mahdollinen merkitys uimaveden laatuun
- Uimarannan palvelut ja varustelutaso (hyppytelineet, lasten altaat, liukumäet, WC-, pukeutumis- ja peseytymistilat, kahvilat ja ravintolat, pelikentät jne.), uimarannan turvallisuusohje, uimavalvonta ja uimarannan muut toiminnot (surffaus, vesiskootteritoiminta jne.)

Mahdollisia saastutuslähteitä

- Viemärilaitokset, viemäriverkostot, pumppaamot ja jätevesien purkuputket
- Hulevesijärjestelmät
- Muut uimaveteen vaikuttavat pintavedet, kuten joet, purot ja avo-ojat
- Maatalouden päästöt (mm. lannan käsittely, eläinten laiduntaminen) ja turkistarhaus
- Teollisuuden jätevedet
- Satamat, laivaliikenne, maantieliikenne
- Haja-asutuksen jätevedet, leirintäalueet
- Rantavyöhykkeen omat lähteet (uimarit, WC- ja suihkutilat, kahvilat, ravintolat)
- -Eläimet, vesilinnut

Lyhytkestoinen saastuminen

- Odotettavissa olevan lyhytkestoisen saastumisen ennakoitu luonne, syyt, esiintymistiheys ja kesto
  - rankkasateet + muut luonnonilmiöt
  - jätevesien ohijuoksutus
- Lyhytkestoisen saastumisen aikana toteutetut hallintatoimenpiteet ja aikataulu syiden poistamiseksi sekä toimenpiteistä vastaavien viranomaisten yhteystiedot

Sinilevien esiintyminen, makrolevät

- Arvio olosuhteista, jotka voivat johtaa syanobakteeriesiintymään sekä syanobakteeriesiintymän todennäköisyys uimarannalla edellisten uimakausien havaintojen perusteella arvioituna
- Arvio makrolevien ja/tai kasviplanktonin haitallisen lisääntymisen todennäköisyydestä uimarannalla edellisten uimakausien havaintojen sekä vesienhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) nojalla hankittujen seurantatietojen perusteella arvioituna (ks. asetuksen 8 pykälän 3 kohta)

Uimaveden valvonta ja muut tiedot

- Seurantakohdan sijainti ja yleinen kuvaus sekä tiedot näytteenoton tiheydestä
- Uimarannan omistajan tai haltijan yhteystiedot
- Uimaveden laadun valvonnasta vastaavan viranomaisen yhteystiedot
- Erityistilannesuunnitelma

Mistä näitä tietoja saa?

- Uimaveden yleinen kuvaus
  - kartat => kaupunkimittausosasto
  - veden fysikaaliskemialliset ominaisuudet => Ympäristökeskuksen vesistötarkkailu
  - vallitsevat tuulen suunnat, lumi- ja jääpeitteen kesto => Helsingin satama
  - sademäärä => Ilmatieteen laitos
  - rannan valokuvaus

Mistä näitä tietoja saa 2?

- Mahdolliset saastutuslähteet
  - viemäriverkostot ja pumppaamot => vesilaitoksen viemäriverkostokartat
  - sadevesiviemärit => kaupunkimittausosaston kartat
  - purot, ojat ja muut valumalähteet => Ympäristökeskus
  - maatalouden päästöt => Vesiensuojeluyhdistykset
  - luonnon eläinten vaikutus => omat kartoitukset
  - lintujen määrä rannoilla => laskenta
  - satamatoiminta ja veneily => venesatamakartta, jätehuoltomääräykset, selvitys jätevesien käsittelystä
  - sinilevien esiintyminen => seurantatutkimukset (SYKE)

Uimavesiprofiilin päivittäminen

	Hyvä uimavesiluokka	Tyydyttävä uimavesiluokka	Huono uimavesiluokka
Tarkastusten vähimmäistiheys	neljän vuoden välein	kolmen vuodenvälein	kahden vuoden välein

- Jos uimavesi on luokiteltu luokkaan erinomainen, uimavesiprofiili on tarkistettava ja tarvittaessa saatettava ajan tasalle ainoastaan silloin, jos luokka muuttuu hyväksi, tyydyttäväksi tai huonoksi.

Uimavesiprofiilista tiedottaminen

- Uimarannalla
  - Uimavesiprofiilin perusteella laadittu yleiskuvaus uimavedestä
- Tiedotusvälineet/Internet
  - kunkin uimarannan osalta uimavesiluokitukset kolmen edeltävän vuoden ajalta, uimavesiprofiili sekä kuluvan uimakauden ai-kana tehtyjen valvontatutkimusten ja aistinvaraisten havaintojen tulokset tulkintoineen;